

TILSKIPUN EVRÓPUÞINGSINS OG RÁÐSINS 2001/45/EB

frá 27. júní 2001

um breytingu á tilskipun ráðsins 89/655/EBE um lágmarkskröfur varðandi öryggi og hollustu er starfsmenn nota tæki á vinnustöðum (önnur sértilskipun í skilningi 1. mgr. 16. gr. tilskipunar 89/391/EBE)

(Texti sem varðar EES)

EVROÞUÞINGIÐ OG RÁÐ EVRÓPUSAMBANDSINS HABA,
með hliðsjón af stofnsáttmála Evrópubandalagsins, einkum 2. mgr. 137. gr.,

með hliðsjón af tillögu framkvæmdastjórnarinnar, sem lögð var fram að höfðu samráði við ráðgjafarnefndina um öryggi, hollustuhætti og heilsuvernd á vinnustöðum ⁽¹⁾,

með hliðsjón af álitni efnahags- og félagsmálanefndarinnar ⁽²⁾,

að höfðu samráði við svæðanefndina,

í samræmi við málsmeðferðina sem um getur í 251. gr. sáttmálans ⁽³⁾,

og að teknu tilliti til eftirfarandi:

- 1) Í 2. mgr. 137. gr. sáttmálans er kveðið á um að ráðið skuli, með tilskipunum, samþykkja lágmarkskröfur til að stuðla að úrbótum, einkum á vinnuumhverfi, til að tryggja betri heilsuvernd og bætt öryggi starfsmanna.
- 2) Samkvæmt þeirri grein skal, í slíkum tilskipunum, forðast að leggja á hömlur á sviði stjórnsýslu, fjármála eða löggjafar sem staðið gætu í vegi fyrir stofnun og vexti lítilla og meðalstórra fyrirtækja.
- 3) Umbætur, er varða öryggi, hollustuhætti og heilbrigði starfsmanna á vinnustöðum, er markmið sem má ekki víkja fyrir hreinum efnahagssjónarmiðum.
- 4) Mikilvægt er að gæta samræmis við lágmarkskröfur, sem eru settar til að tryggja aukið öryggi og betri heilsu starfsmanna við notkun vinnutækja sem eru ætluð fyrir starf sem er unnið tímabundið í mikilli hæð, til að tryggja öryggi og vernda heilsu þeirra.
- 5) Ákvæði, sem eru samþykkt skv. 2. mgr. 137. gr. í sáttmálanum, koma ekki í veg fyrir að aðildarríki geti viðhaldið eða komið upp slíkum strangari ráðstöfunum vegna vinnuverndar ef þær samrýmast sáttmálanum.

- 6) Vinna í mikilli hæð getur stofnað öryggi og heilsu starfsmanna í mikla hættu, einkum hættu á því að falla úr mikilli hæð og hættu á öðrum, alvarlegum vinnuslysum sem eru stór hluti allra slysa, einkum dauðaslysa.
- 7) Sjálfstætt starfandi einstaklingar og vinnuveitendur, sem taka sjálfir þátt í vinnunni og nota vinnutæki sem eru ætluð fyrir starf sem er unnið tímabundið í mikilli hæð, geta haft áhrif á öryggi og heilsu starfsmanna.
- 8) Tilskipun ráðsins 92/57/EBE frá 24. júní 1992 um framkvæmd lágmarkskrafna um öryggi og hollustuhætti á bráðabirgða- eða færanlegum byggingarsvæðum (áttunda sértilskipun í skilningi 1. mgr. 16. gr. tilskipunar 89/391/EBE) ⁽⁴⁾ leggur þessum hópum manna þær skyldur á herðar að fara m.a. eftir 4. gr. og I. viðauka tilskipunar 89/655/EBE ⁽⁵⁾.
- 9) Allir vinnuveitendur, sem hyggjast láta inna af hendi starf, sem er unnið tímabundið í mikilli hæð, þurfa að velja búnað sem veitir viðunandi vörn gegn fallhættu.
- 10) Yfirleitt eru ráðstafanir gegn falli til verndar starfsmönnum almennt betri vörn en einstaklingsbundnar verndarráðstafanir. Auk þess að velja og nota búnað, sem hæfir hverjum stað, til að koma í veg fyrir og takmarka áhættu skal fara fram sérstök þjálfun og viðbótarrannsóknir ef þurfa þykir.
- 11) Stigar, vinnupallar og kaðlar eru búnaður sem algengast er að nota þegar störf eru unnin tímabundið í mikilli hæð og öryggi og heilsa starfsmanna, sem vinna slík störf, byggist því að verulegu leyti á rétttri notkun þeirra. Nauðsynlegt er að tilgreina hvernig starfsmenn geta notað slíkan búnað af sem mestu öryggi. Þess vegna er gerð krafa um að starfsmenn fái viðunandi sérþjálfun.
- 12) Þessi tilskipun er vænlegasta leiðin til að ná fram þeim markmiðum sem óskað er og gengur ekki lengra en nauðsynlegt er í því tilliti.
- 13) Tilskipun þessi er raunhæft framlag í þá veru að gera félagsmálaþátt innri markaðarins að veruleika.

⁽¹⁾ Stjútíð. EB C 247 E, 31.8.1999, bls. 23 og Stjútíð. EB C 62 E, 27.2.2001, bls. 113.

⁽²⁾ Stjútíð. EB C 138, 18.5.1999, bls. 30.

⁽³⁾ Álit Evrópuþingsins frá 21. september 2000 (Stjútíð. EB C 146, 17.5.2001, bls. 78), sameiginleg afstaða ráðsins frá 23. mars 2001 (Stjútíð. EB C 142, 15.5.2001, bls. 16) og ákvörðun Evrópuþingsins frá 14. júní 2001.

⁽⁴⁾ Stjútíð. EB L 245, 26.8.1992, bls. 6.

⁽⁵⁾ Stjútíð. EB L 393, 30.12.1989, bls. 1.

14) Aðildarríkin skulu eiga kost á að nýta sér aðlögunartímabil svo að þau geti tekið tillit til sérstakra vandamála sem lítil og meðalstór fyrirtæki standa andspænis.

SAMÞYKKT TILSKIPUN ÞESSA:

1. gr.

Textinn í viðaukanum við þessa tilskipun skal bætast við II. viðauka við tilskipun 89/655/EBE.

2. gr.

1. Aðildarríkin skulu samþykkja og birta nauðsynleg lög og stjórnisýslufyrirmæli til að fara að tilskipun þessari eigi síðar en 19. júlí 2004. Þau skulu tilkynna það framkvæmdastjórninni þegar í stað.

Við framkvæmd 4. þáttar viðaukans skulu aðildarríkin eiga rétt á að nýta sér aðlögunartímabil, sem er ekki lengra en tvö ár frá dagsetningunni sem er tilgreind í fyrstu undirgrein, svo að þau geti tekið tillit til ýmissa aðstæðna sem kunna að koma fram við beitingu þessarar tilskipunar, einkum hjá litlum og meðalstórum fyrirtækjum.

2. Þegar aðildarríkin samþykkja þessar ráðstafanir skal vera í þeim tilvísun í þessa tilskipun eða þeim fylgja slík tilvísun þegar þær eru birtar opinberlega. Aðildarríkin skulu setja nánari reglur um slíka tilvísun.

3. Aðildarríkin skulu senda framkvæmdastjórninni ákvæði úr landslögum sem þau hafa samþykkt eða munu samþykkja um málefni sem tilskipun þessi nær til.

3. gr.

Tilskipun þessi öðlast gildi á þeim degi sem hún birtist í *Stjórnartíðindum Evrópubandalaganna*.

4. gr.

Tilskipun þessari er beint til aðildarríkjanna.

Gjört í Lúxemborg 27. júní 2001.

Fyrir hönd Evrópuþingsins,

N. FONTAINE

forseti.

Fyrir hönd ráðsins,

A. BOURGEOIS

forseti.

VIDAUKI

- „4. **Ákvæði varðandi notkun vinnutækja sem kveðið er á um fyrir starf sem er stundað tímabundið í mikilli hæð**
- 4.1. *Almenn ákvæði*
- 4.1.1. Ef ekki er hægt að inna af hendi starf, sem er unnið tímabundið í mikilli hæð, skv. 6. gr. tilskipunar 89/391/EBE og 3. gr. þessarar tilskipunar, af öryggi og við viðeigandi vinnuvistfræðileg skilyrði á heppilegu undirlagi skal velja þau vinnutæki sem henta best til að tryggja og viðhalda öruggum vinnuáðstæðum. Ráðstafanir til verndar starfsmönnum almennt verða að ganga fyrir einstaklingsbundnum verndarráðstöfunum. Stærðir vinnutækjanna verða að vera í samræmi við eðli verksins, sem á að vinna, og fyrirjáanlegt álag og þannig að hægt sé að ganga um án þess að hætta stafi af.
- Velja skal heppilegustu aðgangsleiðirnar að bráðabirgðavinnustöðum í mikilli hæð eftir því hve oft er gengið þar um, í hvaða hæð þeir eru og hve lengi þeir eru notaðir. Velja skal þess háttar aðgang að unnt sé að rýma staðinn ef yfirvofandi hætta steðjar að. Umferð í aðra hvora áttina milli aðgangsleiðar og palla, vinnupalla eða göngubrúa má ekki auka hættu á falli.
- 4.1.2. Stiga má einungis nota sem verkstöðvar í mikilli hæð við þær aðstæður þar sem, með tilliti til liðar 4.1.1, ekki er ástæða til að nota önnur öruggeri vinnutæki vegna lítillar áhættu eða þess að annaðhvort stendur notkun stutt yfir eða tilteknar aðstæður eru á vinnustað sem vinnuveitandinn getur ekki breytt.
- 4.1.3. Notkun kaðla til að komast á vinnustað og verkstaða í köðlum er einungis heimil við aðstæður þar sem áhættumat bendir til þess að hægt sé að vinna verkið af öryggi og þar sem önnur, öruggeri vinnutæki henta ekki.
- Að teknu tilliti til áhættumats, einkum þess hve lengi verkið stendur yfir og vinnuvistfræðilegra ástæðna, skal gera ráð fyrir vinnustól með tilheyrandi fylgihlutum.
- 4.1.4. Ákveða skal viðeigandi ráðstafanir, eftir því hvaða tegund vinnutækis er valin, á grundvelli þess sem að framan greinir til að lágmarka áhættu fyrir starfsmenn sem vinna við slíkan búnað. Ef nauðsyn krefur skal setja ákvæði um uppsetningu öryggisbúnaðar til að verjast falli. Lögum hans og styrkleiki skal vera með þeim hætti að unnt sé að fyrirbyggja fall úr mikilli hæð eða stöðva það og, eftir því sem unnt er, fyrirbyggja að starfsmenn verði fyrir meiðslum. Almennar öryggisráðstafanir til að koma í veg fyrir fall má einungis rjúfa við stiga eða tröppur.
- 4.1.5. Þegar nauðsynlegt reynist, vegna vinnu við tiltekið verk, að rjúfa tímabundið almennar öryggisráðstafanir til að fyrirbyggja fall verður að gera aðrar skilvirkar öryggisráðstafanir í stað þeirra. Ekki má vinna verkið fyrir en slíkar ráðstafanir hafa verið gerðar. Þegar þessu tiltekna verkefni er lokið, endanlega eða til bráðabirgða, skal almennu öryggisráðstöfununum komið á að nýju.
- 4.1.6. Ef unnið er tímabundið í mikilli hæð má sú vinna einungis fara fram þegar veðurskilyrði stofna ekki öryggi og heilsu starfsmanna í hættu.
- 4.2. *Sérákvæði varðandi notkun stiga.*
- 4.2.1. Stigar verða að vera þannig staðsettir að öruggt sé að þeir séu stöðugir við notkun. Lausir stigar verða að hvíla á stöðugu, sterku og óhreyfanlegu undirlagi af heppilegri stærð þannig að rimarnar séu láréttar. Upphengdir stigar skulu vera festir á tryggan hátt og, að frátöldum kaðalstigum, þannig að þeir geti ekki færst til hliðar eða sveiflast til.
- 4.2.2. Koma skal í veg fyrir að lausir stigar renni til við notkun með því að setja festingu nálægt efri eða neðri enda hans með búnaði sem hindrar að hann renni til eða með einhverjum öðrum hætti sem hefur sömu áhrif. Stigar, sem eru notaðir til að veita aðgang, verða að vera nógu langir til að standa vel upp fyrir brún pallsins sem þeir liggja að nema aðrar ráðstafanir hafi verið gerðar til að tryggja góða handfestu. Samtengdir stigar og stigar, sem hægt er að lengja, skulu vera þannig við notkun að einstakir hlutar þeirra geti ekki færst til innbyrðis. Færnanlegir stigar skulu gerðir óhreyfanlegir áður en stigið er í þá.
- 4.2.3. Stigar skulu notaðir þannig að starfsmenn geti jafnan staðið stöðugir og haft tryggja handfestu. Einkum er nauðsynlegt að starfsmaður hafi tryggja handfestu í stiga ef hann þarf að halda á einhverju í hendinni.
- 4.3. *Sérákvæði varðandi notkun vinnupalla*
- 4.3.1. Liggi ekki fyrir útreikningar á málum þeirra vinnupalla, sem verða fyrir valinu, eða útreikningarnir ná ekki yfir fyrirhugaða samsetningu vinnupallsins verður að reikna út styrk og stöðugleika vinnupallsins nema hann sé settur saman í samræmi við staðlaða, almennt viðurkennda útfærslu slíkra palla.

- 4.3.2. Þar til hæfur einstaklingur skal, eftir því hve flókinn vinnupallurinn er að gerð, gera áætlun um samsetningu, notkun og sundurtekningu hans. Hún getur verið í formi staðlaðrar áætlunar að viðbættum nákvæmum, sérstökum upplýsingum um vinnupallinn sem um er að ræða.
- 4.3.3. Tryggja verður að burðareiningar vinnupallsins renni ekki til með því að festa þær við undirstöðuna eða með búnaði sem hindrar að þær renni til eða með einhverjum öðrum hætti sem hefur sömu áhrif og burðaryfirborð verður að hafa nægilegt burðarþol. Tryggja verður að vinnupallurinn sé stöðugur. Koma skal í veg fyrir það með viðeigandi búnaði að vinnupallar á hjólum færist úr stað fyrir slysi á meðan unnið er í mikilli hæð.
- 4.3.4. Stærðir, form og útfærsla vinnupallahæða verða að vera í samræmi við eðli verksins, sem á að vinna, og þá þyngd sem þeir þurfa að bera og þannig að hægt sé að vinna þar og ganga um án þess að hætta stafi af. Vinnupallahæðir skulu settar saman á þann hátt að einstakir hlutar þeirra geti ekki hreyfst til við venjulega notkun. Ekki mega vera hættuleg bil á milli einstakra hluta hæðanna og almennra, lódréttra öryggisráðstafana gegn falli.
- 4.3.5. Þegar hlutar vinnupalla eru ekki tilbúnir til notkunar, t.d. á meðan verið er að setja þá saman, taka þá sundur eða breyta þeim, verður að merkja þá með almennum viðvörunarmerkjum í samræmi við innlend ákvæði til framfylgdar tilskipun 92/58/EBE og setja verður hæfilega, áþreifanlega tálma til að hefta aðgang að hættusvæðum.
- 4.3.6. Vinnupalla má einungis setja saman, taka í sundur eða breyta verulega undir eftirliti aðila sem er til þess hæfur og af starfsmönnum sem hafa fengið viðeigandi, sérstaka þjálfun í slíkum störfum með tilliti til þeirrar sérstöku áhættu sem þeim fylgir, í samræmi við 7. gr. og einkum með tilliti til:
- skilnings á áætluninni um samsetningu, sundurtekningu eða breytingu á viðkomandi vinnupalli;
 - öryggis á meðan samsetning, sundurtekning eða breyting á viðkomandi vinnupalli stendur yfir;
 - ráðstafana til að koma í veg fyrir að menn eða hlutir falli niður;
 - öryggisráðstafana í tengslum við breytt veðurskilyrði sem gætu haft slæm áhrif á öryggi viðkomandi vinnupalls;
 - leyfilegrar þyngdar;
 - allrar annarrar hættu sem umrædd samsetning, sundurtekning eða breyting gæti haft í för með sér;

Eftirlitsaðilinn og viðkomandi starfsmenn verða að hafa tiltæka áætlunina um samsetningu og sundurtekningu, sem um getur í lið 4.3.2, þ.m.t. öll fyrirmæli sem kunna að vera í henni.

4.4. *Sérákvæði varðandi notkun kaðla við aðgang og verkstöðu*

Eftirfarandi skilyrði gilda um notkun kaðla við aðgang og verkstöðu:

- kerfið skal vera gert úr a.m.k. tveimur köðlum, með aðskildum festingum, annar skal vera til að komast að og frá vinnustað og til stuðnings (vinnukaðall) og hinn til vara (öryggiskaðall);
- starfsmenn skulu fá og nota heppilegt H-belti sem tengir þá við öryggiskaðalinn;
- á vinnukaðlinum verður að vera tryggur búnaður til hækkunar og lækkunar og sjálfvirkt læsingarkerfi til að koma í veg fyrir að notandinn falli niður ef hann missir jafnvægið. Öryggiskaðallinn verður að vera búinn hreyfanlegu fallvarnarkerfi sem fylgir hreyfingum starfsmannsins;
- verkfæri og aðrir hlutir, sem starfsmaðurinn notar, verða að vera festir við beltí eða sæti notandans eða með öðrum heppilegum hætti;
- vinnan verður að vera vel skipulögð og undir góðu eftirliti svo að hægt sé að bjarga starfsmanninum þegar í stað í neyðartilvikum;
- í samræmi við 7. gr. skal viðkomandi starfsmaður fá viðunandi þjálfun í þeirri starfsemi sem er fyrirhuguð, einkum að því er varðar björgunaraðgerðir.

Í undantekningartilvikum, þar sem áhættumat leiðir í ljós að notkun aukakaðals myndi auka áhættu við vinnuna, getur verið leyfilegt að nota aðeins einn kaðal, að því tilskildu að viðeigandi ráðstafanir hafi verið gerðar til að tryggja öryggi í samræmi við landslög og/eða venju.“